

Mijn stad onze Planeet!

ALLE BEETJES HELPEN, WANT WE ZIJN MET
MEER DAN EEN MILJOEN BRUSSELAARS

België - Belgique

P.P. - P.B.

B - 010

P202224

Maandblad - September 2011 - n° 63

- 🕒 **Duurzame stad** > p3
4 instrumenten, één ambitie
- 🌿 **Natuur** > p6
Tuinen in feesttooi!
- ♻️ **Ecoverbruik** > p7
Beperk onze voetafdruk

**Tentoonstelling
Duurzame Stad**
van 8 september
tot 30 oktober

Duurzaam Brussel

> p4 en 5
De stad waar het aangenaam wonen is

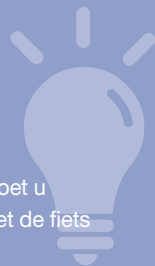
LEEFMILIEU
BRUSSEL

- BIM -

Laat de wagen op stal

Korte afstanden doet u beter te voet of met de fiets

KORTE BERICHTEN

10.000 duurzame prijzen te winnen!

Wist u dat er duurzame televisietoestellen, verven, hotels en schoonmaakmiddelen bestaan? Deze – en heel wat andere – producten krijgen het Europees Ecolabel als ze gedurende hun volledige levensduur het milieu respecteren. Neem in september deel aan de wedstrijd van de FOD Volksgezondheid, Veiligheid van de Voedselketen en Leefmilieu en win één van de 10.000 prijzen.

Meer info: www.ecolabel.be, 02 524 95 46

Week van de Vervoering + Autoloze zondag

Het Brussels Hoofdstedelijk Gewest en de negentien gemeenten organiseren al tien jaar de Week van de Vervoering. Met deze actie willen ze de mentaliteit over mobiliteit veranderen, de stad vanuit een andere hoek laten zien en het debat openen. Op 18 september sluit de Week van de Vervoering af met een Autoloze zondag. De ideale gelegenheid om Brussel eens op een andere manier te ontdekken: te voet, met de fiets, al skatend, met de autopod of met het openbaar vervoer. Er zijn tal van activiteiten gepland: Landelijk Brussel, Open Monumentendag, enz. Kortom, er valt heel wat moois te ontdekken.

Meer info: www.autolozezondag.irisnet.be – www.mobielbrussel.irisnet.be, 02 204 13 43.

Proef Brussel

2012 wordt het jaar van de Gastronomie. Wees voorbereid en neem deel aan dit lekker, feestelijk, gezellig, informatief en educatief evenement. Karikol, de slowfoodvereniging van Brussel, organiseert van 19 tot 25 september 2011 'Proef Brussel'. Dit jaar is het centrale thema: 'Van hoeve tot tafel'. Op het programma staan: 'Slow Food op restaurant', proeverijen, gastronomische wandelingen, atelierbezoeken, kook- en tuiniercursussen, enz.

Meer info: www.proefbrussel.be, www.brusselicious.be / www.karikol.be, info@karikol.be, 357 Leopold 1-sstraat, 1090 Brussel.

Landelijk Brussel

Een vleugje platteland in de hoofdstad? Dat is wat Landelijk Brussel voor u in petto heeft op zondag 18 september. U kunt er zich neervlijen op ons gazon van 2.000 m² vlak tegenover het Koninklijk Paleis. U kunt er aan de vele stands tal van ambachtelijke en duurzame producten kopen. Of u kunt er een picknick houden, naar muziek luisteren, boerderijdieren van dichtbij bewonderen, deelnemen aan tal van kinderactiviteiten, enz. Kortom, er valt heel wat te beleven. Dit jaar zetten de organisatoren 'de vrijwilliger' in de kijker. België telt meer dan anderhalf miljoen vrijwilligers. Maar wie zijn ze? Wat doen ze? Wat dragen de vrijwilligers bij en welke oplossingen realiseren ze? En vergeet niet de stand van Leefmilieu Brussel te bezoeken.

Infos: www.landelijkbrussel.be, www.vrijwilligerswerk.be, POSECO : 02 346 60 02.

EWA: schrijf u nu in!

Afval sorteren is goed, maar afval voorkomen is nog beter. De volgende editie van de Europese Week van de Afvalvermindering (EWA) loopt van 19 tot 27 november 2011. Het Brussels Hoofdstedelijk Gewest doet een projectoproep. Iedereen die actie wilt ondernemen rond preventie, hergebruik of composteren mag zich melden: bedrijven, overheden, onderwijsinstellingen, inwonersverenigingen, compostmeesters, rusthuizen, jeugdbewegingen, enz.

Meer info en inschrijvingen: www.leefmilieubrussel.be > Europese Week van de Afvalvermindering. U vindt er ook reportages over vijf van de 147 projecten die tijdens de editie 2010 in Brussel doorgingen; 02 775 75 75.

Mijn stad onze planeet

Maandelijkse publicatie (verschijnt maandelijks, behalve in januari, juli en augustus) - Leefmilieu Brussel - Gulledele 100 - 1200 Brussel Tel. 02 775 75 75 - info@leefmilieubrussel.be - www.leefmilieubrussel.be
 V.J.: J.-P. Hannequart HERLEZINGCOMITÉ: Mathieu Molitor, Florence Didion, Louis Grippa, Rik De Laet, Clara Bex. REDACTIE: Mathieu Molitor - Vertaling: Maarten Geerts. FOTO: Bernard Deprez p3; Lise Frendo-Cité Forest vert p4; Mathieu Molitor p6 PRODUCTIE: www.4sales.be © IBGE-BIM - Gedrukt met plantaardige inkt op gerecycleerd papier.

BRUSSEL, duurzame stad!

Brussel doet het uitstekend op het vlak van milieubeheer. Het Brussels Hoofdstedelijk Gewest pakt al jaren de milieu-uitdagingen van de 21e eeuw aan en dat via tal van projecten. Het doel? Van Brussel een model van duurzame ontwikkeling maken. Ook al blijven er nog een hele hoop uitdagingen, toch hebben de Brusselaars al een mooie dynamiek opgestart. Zo is onze hoofdstad uitgegroeid tot de nummer één onder de 35 Europese hoofdsteden in de green city index, een rangschikking op het vlak van milieubeheer die 'The Economist Intelligence Unit' heeft opgesteld en die door Siemens wordt gesponsord.

Van Brussel een Europees model van duurzame stad maken.

Een duurzame stad is een stad die de principes van duurzame ontwikkeling in acht neemt: een coherent en leefbaar evenwicht op lange termijn vinden tussen de economische, sociale en ecologische aspecten van menselijke activiteiten. Dat zijn de drie pijlers die overheden, bedrijven en individuele burgers in acht moeten nemen. Maar bovenop die drie pijlers wacht er nog een transversale uitdaging: de zogenaamde 'governance', die voorziet dat alle betrokkenen (inwoners, bedrijven, verenigingen, verkozenen, enz.) deelnemen aan het beslissingsproces.

Revolutie in de bouwsector

In Brussel zijn heel wat acties ondernomen om het energieverbruik van gebouwen aanzienlijk terug te schroeven. Renoveren en duurzaam bouwen worden dan ook op alle mogelijke

manieren gepromoot. Denk maar aan de energiepremies, de subsidies voor Voorbeeldgebouwen, de adviezen, de vele opleidingen en de sensibiliseringscampagnes. De resultaten spreken voor zich. Sinds 2004 is het energieverbruik per inwoner van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest met 16% gedaald. Daarnaast is een duurzame stad ook het resultaat van een transversaal beleid op wijkniveau. Acties ondernemen met wijkbewoners maakt integraal deel uit van het stedelijke weefsel dat zich als een puzzel van duurzame initiatieven ontwikkelt over het volledige grondgebied.

Dynamische wijken

Sinds 2008 doet Leefmilieu Brussel elk jaar een projectoproep in het kader van 'Duurzame wijken'. Doel: inwoners ondersteunen bij hun initiatieven om een nieuwe lokale dynamiek te creëren. Binnen deze dynamiek gaat er veel aandacht naar het leefmilieu. In 15 Brusselse wijken mobiliseerden de inwoners zich rond thema's als mobiliteit, composteren, collectieve moestuinen, enz. Groene ruimten en biodiversiteit zijn essentiële ingrediënten om de levenskwaliteit in

de stad te garanderen. Hun ecologisch beheer, de inrichting van speelpleinen en het traject van de Groene Wandeling zijn maar enkele concrete realisaties. Er zijn ook tal van middelen in het leven geroepen om de impact op het milieu te beperken: waterzuivering, normen voor de straling van gsm-masten, strijd tegen pollutiepieken, afvalvermindering, enz.

Een sociaal project, lokale initiatieven

Streven naar een duurzame stad betekent ook steun verlenen aan de honderden lokale initiatieven die een impact hebben op het dagelijkse leven. De ecologische revolutie heeft ook een sociale dimensie. Dat is nodig om de veranderingen op een evenwichtige manier te realiseren en om de inwoners die het moeilijker hebben te beschermen. Daarom werden, in navolging van de groene sociale lening, specifieke maatregelen getroffen voor deze groep van mensen. Ze maken zelfs integraal deel uit van het beleid. Er wordt ook specifiek aandacht geschonken aan nieuwe tewerkstellingsmogelijkheden in het verlengde van de nieuwe 'milieujobs'. Net zoals de groene evolutie ook een rol speelt in de ontwikkeling van de economische activiteiten in Brussel. De ambitie is duidelijk: een globale Brusselse stadscultuur vormen die economisch en sociaal verantwoord is. Een stadscultuur die duurzaam is, waarbij de milieuambities passen in de menselijke ontwikkeling. Kortom, een stadscultuur die bijdraagt aan de levensvreugde van haar inwoners.

Ontdek 'Brussel, duurzame stad' op de nieuwe website www.duurzamestad.be

dossier duurzame stad

EEN EXPO, EEN TREIN, EEN WEBSITE, EEN

Vanaf september laten deze vier nieuwe instrumenten de inwoners van de hoofdstad en daarbuiten kennismaken met de ambitie van Brussel: het Europese model van duurzame ontwikkeling worden. Ze geven een overzicht van alle initiatieven, zodat u zelf kunt zien dat het Brussels Hoofdstedelijk Gewest op de goede weg is. Ze laten u ook alle instrumenten ontdekken die de overheid ter beschikking heeft gesteld om haar doel te bereiken. Maar bovenal moeten ze de Brusselaars zin geven om mee te werken. Want hun medewerking is van cruciaal belang om van de hoofdstad een duurzame stad te maken.

Overal in de stad zijn er inwoners en bedrijven die anders willen leven en werken. Ze willen minder natuurlijke rijkdommen, ruimte, water of energie gebruiken en meer genieten van de stad en van het leven. Dankzij verschillende projectoproepen zijn er over het volledige grondgebied al tal van voorbeeldinitiatieven opgestart, zowel op het niveau van gebouwen als van wijken. Het toenemend aantal goede voorbeelden en hun sneeuwbal effect maken de metamorfose van Brussel steeds zichtbaarder. Deze evolutie toont dat Brusselaars een enorm aanpassingsvermogen heb-

ben. De uitstekende resultaten van de afgelopen jaren hebben een sterke basis gelegd voor een grondige verandering: Brussel heeft een toekomstvisie gecreëerd en heeft ook de middelen in het leven geroepen om die visie te realiseren. Een nieuw Brussel, made in green, staat klaar om op te staan.

De Brusselaars zijn de belangrijkste krachten van een duurzame stad.

EEN STAD WAAROP WE TROTS KUNNEN EN MOETEN ZIJN.

De Brusselaars zijn volop bezig hun stad (opnieuw) te bouwen, voor zichzelf en voor hun kinderen. U kunt het met eigen ogen komen bekijken in een toren van 25 meter hoog met 4 verdiepingen tegenover de Sint-Michiels- en Sint-Goedelekathedraal. Tijdens de trip naar boven komt u te weten hoe Brussel zich aan het verbeteren is. U krijgt een zicht op de vele ingrepen en projecten in ons Gewest die de levenskwaliteit van alle inwoners verbeteren en de druk op het milieu verminderen. 'Brussel, duurzame stad' is meer dan een project, een droom of een utopie. Het is een

evolutie die in volle gang is, gestimuleerd door de gewestelijke overheden en tot een goed eind gebracht door de Brusselaars. Onze stad is in verandering en dat kunt u van op de eerste rij volgen in de hangende tuin op het panoramisch terras bovenaan de toren. De tentoonstelling is ook toegankelijk voor minder mobiele mensen en zal gratis te bezichtigen zijn tussen 7 september en 30 oktober 2011.

Meer info: www.duurzamestad.be, 02 775 75 75.

WIST U DIT?

Brussel ondertekende het 'Pact van de Burgemeesters'. Daarmee engageert onze hoofdstad zich samen met 1.600 andere steden die het document ondertekenden om haar emissies van broeikasgassen met 30 % te verminderen tegen 2025. Daarmee willen we beter doen dan de Europese doelstelling, die een vermindering van 20 % voorschrijft tegen 2020. Het Brussels Hoofdstedelijk Gewest wil deel uitmaken van de kopgroep van Europese en internationale metropolen op vlak van duurzaam stadsbeheer. Meer info op www.leefmilieubrussel.be > Particulieren > Klimaat > Internationale verbintenissen van het Gewest > Het Pact van de Burgemeesters.

BROCHURE...

EEN TREIN DIE EUROPA DOORKRUIST

Hamburg trekt van stad naar stad in de Ideeëntrein

Hamburg is de 'Groene Hoofdstad van Europa 2011'. De stad wil haar visie op een ecologisch Europa verspreiden en mensen laten meewerken aan een beter milieu. Daarom zette Hamburg de 'Ideeëntrein' op de rails, die van 7 tot 10 september halt houdt in Brussel. Deze rondtrekkende tentoonstelling van wagons/containers gaat op tournee door Europa en toont de wereld wat Hamburg en andere innoverende Europese steden, zoals Brussel, al gerealiseerd hebben op het vlak van duurzame ontwikkeling. Kom de interactieve expo zelf ontdekken tussen het station van Brussel Centraal en de kathedraal. De toegang is gratis en inschrijven is niet nodig.

Meer info: www.train-of-ideas.net

Brussel, Groene Hoofdstad van Europa in 2014?

De prijs voor Groene Hoofdstad van Europa erkent en belooft steden met een milieuvriendelijk stadsleven, die als model kunnen dienen om andere steden te inspireren. Deze jaarlijkse prijs wil Europese steden aanmoedigen om aantrekkelijke, dynamische plaatsen te worden waar het gezonder is om te wonen. De vier laureaten van 2010 tot 2013 zijn Stockholm, Hamburg, Vitoria-Gasteiz en Nantes. Brussel heeft zich kandidaat gesteld voor 2014. Een uitdaging voor alle Brusselaars!

Meer info:

<http://ec.europa.eu/environment/europeangreencapital>
(in het Engels)

EEN NIEUWE WEBSITE EN EEN NIEUWE BROCHURE

Op www.duurzamestad.be vindt u alle acties die de afgelopen jaren in Brussel werden ondernomen om de milieu-uitdagingen het hoofd te bieden en om de levenskwaliteit van de Brusselaars te verbeteren. Met een simpele muisklik op de interactieve kaart selecteert u uw wijk of gemeente en ontdekt u de initiatieven die van Brussel een groenere en duurzamere hoofdstad maken. U vindt er

informatie over alle groene ruimten, speelpleinen, voorbeeldgebouwen, bedrijven met een ecolabel en duurzame wijken. De komende maanden worden nog andere thema's in kaart gebracht: duurzame consumptie, duurzame economie, mobiliteit en minder hinder. De website wordt beheerd door Leefmilieu Brussel, in samenwerking met verschillende gewestelijke, paragewestelijke, gemeentelijke of federale partners, maar ook met mensen uit het verenigingsleven.

Van ecogebouw tot duurzame stad

Voor zij die alles graag op papier lezen, is er ook de nieuwe brochure 'Brussel, van ecogebouw tot duurzame stad'. Deze brochure geeft een overzicht van alle hulpmiddelen en stimuli die moeten helpen om andere gebouwen te realiseren: van sociale woningen tot individueel wonen, over openbare gebouwen. U vindt er de drijvende krachten achter elke wijk en hun strategieën om samen een nieuwe manier van leven op te zetten. Zonder de nieuwe functies te vergeten die de combinatie van economie, tewerkstelling en milieu creëren. Kortom, hoe de impact op het milieu stap voor stap verminderen en het gedrag veranderen om beter te kunnen leven in de stad. Met respect voor de groene ruimten van de hoofdstad, de essentiële ingrediënten van de levenskwaliteit en de duurzaamheid van een grote metropool. Voor de dematerialisering-diehard, is de brochure ook online beschikbaar.

Meer info: www.duurzamestad.be

CIJFERS

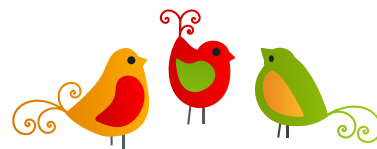
114.000 energiepremies sinds 2004 = 68 miljoen €.

117 projecten voor Voorbeeldgebouwen tussen 2007 en 2009 = 265.000 m².

Sinds 2007 en tot 2013: **340** nieuwe gebouwen en **13** renovaties volgens het principe van passiefbouw, **256** gerenoveerde lage-energiewoningen en **117** nieuwe lage-energiewoningen.

P.L.A.G.E: **70** openbare gebouwen hebben meer dan 11 MWh energie uitgespaard en zo de uitstoot van 2.500 ton CO₂ uitgespaard.

Eind september, AFSPRAAK IN DE TUIN!

In de tuin werken, gebeurt met hart en ziel. Sommigen hebben het geluk om er zelf een te hebben, maar op 25 september 2011 kan iedereen zijn hart ophalen door deel te nemen aan de vierde editie van Tuinen in Feesttooi. Dankzij de René Pechère Bibliotheek en Leefmilieu Brussel kunt u die dag een aantal Brusselse privétuinen ontdekken. Het grote publiek krijgt dan opnieuw de kans om 40 privé- en semi-privétuinen te bezoeken, de ene al origineler dan de andere. Wij nemen u mee op avant-première bij één van de deelnemers.

Op een mooie, zonovergoten ochtend opent Simone Klajman de poorten naar haar tuin in Ukkel. "Ik was van in het begin weg van deze plek. Maar ik had nooit gedacht dat hij er ooit zo zou uitzien als vandaag."

Simone Klajman
(Ukkel)

In 1997 kocht Simone het huis van een steenhouwer, inclusief het atelier en de oude zagerij achteraan in de tuin. "Tijdens de werken zat ik met een massa steengruis. Ik had geen flauw benul van wat ik er mee moest aanvangen. Landschapsarchitect Etienne Duquenne van boerderij Nos Pilijs had het geniale idee om er bergjes van te maken in de tuin en er kruiden op te planten die perfect kunnen leven op zo'n ondergrond." Het resultaat is prachtig en de tuin is dan ook adembenemend: het is een plek waar alles welig tiert rond zes pijlers, waar de structuur van de oude rijdende brug overwoekerd wordt door planten. Kleine heesters, lavendel, spirea, brem, cipressenkruid, heide, achillea, enz. Zoveel mooie soorten met even mooie namen.

Als u me uw vlierbomen geeft, dan geef ik u mijn buddleias

"Ik werk in mijn tuin als volgt: alles wat op eigen kracht groeit, laat ik begaan, tijdens wandelingen verzamel ik planten, ik plant enkele soorten en de planten die ik niet graag heb, verwijder ik. Ik wissel ook planten uit met mijn buur. Mijn tuin vraagt heel wat onderhoud.

Ik had dit dan ook nooit kunnen doen toen ik nog werkte. Ik wil hier de natuur tot uiting laten komen, maar dat vraagt zonder twijfel meer tijd en werk. In ruil daarvoor krijg ik een decor dat elk seizoen verandert. Ik vergelijk mijn tuinierwerk een beetje met dat van een beeldhouwer." De tuin van de vroegere steenhouwer is prachtig veranderd, maar de restanten van het verleden versieren nog steeds de tuin: een weg en een terras in gerecupereerde blauwe steen, een bank en een stenen tafel met de stronk van een kerselaar als tafelpoot... Een kleurrijke mengeling, die samen toch een mooie harmonie creëert. Simone voegt er nog aan toe: "Het is de natuur die alles doet: ik zou zelf nooit zo'n mooie border van wilde geraniums kunnen creëren!"

DE TUIN IS AAN ONS!

Dit jaar bevat het programma van 'Tuinen in Feesttooi' voor een kwart tuinen waar de biodiversiteit centraal staat. Meer info en inschrijvingen op

<http://jardinsenfete.bvrp.net>, 02 642 24 84*

*In functie van het aantal beschikbare plaatsen krijgen de ingeschreven personen een bevestiging van de uren waarop ze de plaatsen kunnen bezoeken die ze hebben gekozen. De bezoeken zijn gratis.

Tuinonderhoud: ecologisch en zen

Simone onderhoudt haar tuin op een ecologische manier: brandnetelmest, natriumsilicaat, compost, enz. "Aan de voet van de planten strooi ik organisch afval en koffiegruis. Dat trekt kleine wormpjes aan, die er voedsel in vinden en tegelijkertijd de bodem verrijken." Ze was één van de eersten om de cursus voor compostmeester te volgen: "Vroeger volgden enkel ouderen de cursus. Vandaag zijn het allemaal jonge mensen en daar ben ik blij om. We kunnen over compost praten zonder de indruk te krijgen dat we van de maan komen!" In het midden van de tuin wemelt het van de insecten: "Ze zorgen voor een perfecte bestuiving en komen nooit bij me binnen. Ze vinden alles wat ze nodig hebben in de tuin." We begrijpen ze. Er heerst een geruststellende sereniteit, naar het beeld van de eigenares die elke dag voor haar tuin zorgt. "Ik doe het met zo veel plezier dat ik er in de verste verte geen moeite mee heb. Ik heb groene vingers en ik ben niet ongeduldig. Het is belangrijk om een bepaalde gemoedrust te hebben, om te aanvaarden wat er wel of niet gebeurt. Het haalt niets uit om te foeteren, te schelden of zich op te winden." Iets om over na te denken, met zo'n prachtig resultaat voor ogen.

Een tuin gevormd door de natuur en gesmeed door de eigenares.

BETER, MINDER EN SLIMMER consumeren...

Hoe kunnen we het leefmilieu een dienst bewijzen? Bijvoorbeeld door onze inkopen te doen bij herstellende, verhuurders, tweedehandswinkels, rommelwinkeltjes, kleermakers, ruilbeurzen, ruilsites, bibliotheken, spelotheken, enz. In Brussel zijn er duizenden winkels en diensten waarmee we onze afvalhoeveelheid en onze ecologische voetafdruk kunnen verminderen. Om een duurzame stad te creëren, moeten we onze manier van leven grondig aanpassen. In dit artikel vindt u enkele interessante ideeën en suggesties om daarin te slagen.

Het zijn de consumptiegewoonten van de inwoners die een stad meer of minder duurzaam maken. Bewonersgroepen, winkeliers, kantines en verenigingen hebben al tientallen initiatieven op poten gezet die Brussel stilaan veranderen. Het aanbod van duurzame producten en voedingswaren breidt jaar na jaar uit in onze stad. Het Brussels Hoofdstedelijk Gewest moedigt winkels dan ook aan om 'slimme' consumptie te promoten en zo de impact op het milieu te verminderen. Andere initiatieven, bijvoorbeeld in de sociale economie, worden ook aangemoedigd omdat ze jobs creëren. Maar waar vindt u ze? En hoe komt u ermee in contact? Hieronder vindt u enkele adressen om u in de goede richting te leiden.

Voeding: neem uw restjes mee en plant kolen

Bijna 20 % van de uitstoot van broeikasgassen is afkomstig van de productie, de transformatie, het transport en de bewaring van voeding. De kantines van een groeiend aantal Brussels bedrijven, overheden, scholen en zorginstellingen kiezen steeds meer voor duurzaamheid. De horecazaken doen hun best om gezonde en evenwichtige gerechten te bereiden en op te dienen. Ze doen dat door nieuwe praktijken in te voeren bij de verschillende betrokkenen, zoals etensresten meegeven in een 'doggy bag' om voedselverspilling te voorkomen. In tal van wijken heeft het Brussels Hoofdstedelijk Gewest samen met de gemeenten een terrein ter beschikking gesteld waarop de wijkbewoners een collectieve tuin-moestuin kunnen uitwerken. Of waar ze in open lucht markten kunnen organiseren waar ze aan een voordelige prijs gezonde voeding kunnen kopen, en zo ook de impact van hun voeding op het milieu kunnen beperken. U leest er meer over in de oktobereditie van Mijn stad onze planeet.

Meer info op www.leefmilieubrussel.be
> Mijn voeding.

ELEKTRONISCHE GIDSEN

- www.shopinbrussels.be
- www.infobel.com
- www.socialeconomie.be
- www.goudengids.be

SCHENKINGEN EN OCCASIEVERKOOP

- **Sociale economie:**
www.SAW-B.be
www.res-sources.be
- **Tweedehands:**
www.rec-up.be
- **Rommelwinkels en -markten:**
www.wattedoen.be
- **Beurzen van de gezinsbond:**
www.gezinsbond.be
- **Koopjes:**
www.ebay.be
www.tweedehands.be
www.kapaza.be

VERHUUR EN VERDELING

- **Verhuur tussen particulieren:**
<http://nl.zilok.com>
www.kiloukoi.be
- **Verhuur van herbruikbare luiers:**
Ecotribu (0484 101 113)
en Sebïo (0472 24 81 94)
- **Verhuur van spullen voor de vroege kinderjaren:**
bepaalde mutualiteiten
verhuren dergelijk materiaal.
- **Verhuur van wagens:**
www.cambio.be
- **Verhuur van fietsen:**
<http://nl.villo.be>
www.provelo.be
- **Verhuur van fietsen voor mensen met een handicap:**
www.almagic.org
- **Systeem van lokale uitwisseling:**
www.brussel.be
- **Verhuur van boeken en media (dvd's, cd's, video's, enz.):**
www.bibliotheek.injebuurt.be
- **Verhuur van speelgoed:**
www.spelotheken.be
02 733 85 00

Terug NAAR SCHOOL!

A¹B

September is de maand om aan alles te denken en niets te vergeten. 'Mijn stad onze planeet' maakt het u gemakkelijker met deze kleine memo. De terugkeer naar school is het moment om:

- ✓ Stil te staan bij het educatieve aanbod van Leefmilieu Brussel: pedagogische hulpmiddelen, lessen per niveau, sensibiliseringscampagnes, activiteiten rond verschillende thema's.
- ✓ Zich in te schrijven voor de vier thematische activiteitscycli: duurzame voeding, rationeel energiegebruik, afvalvermindering en vermindering van geluidshinder.

✓ De rubriek 'Scholen' is te vinden op onze website: www.leefmilieubrussel.be > Scholen.

Meer info bij Green Steunpunt Brussel, Kris Van Ingelghem, 02 893 08 09, 0473 96 85 04, kris@greenbelgium.org.

AGENDA

Om dit tijdschrift elke maand gratis te ontvangen: 02 775 75 75, abonnement@leefmilieubrussel.be of www.leefmilieubrussel.be/abonnement.

06-15/09 – INFOVERGADERING ZONNEPANELEN

De gemeente Sint-Pieters-Woluwe en de vzw 'Energies et Ressources' organiseren twee info-vergaderingen voor de aankoop van thermische en fotovoltaïsche zonnepanelen.

Plaats van afspraak: om 20.00 uur in het Cultureel en Congrescentrum van Sint-Pieters-Woluwe, Charles Thielemanslaan 93, 1150 Brussel.

De toegang is gratis. Toegankelijk voor alle Brusselaars. Meer info en inschrijvingen: 02 773 06 18, mfrisque@woluwe1150.irisnet.be

09-11/09 - BEURS PASSIVE HOUSE

De beurs Passive House 2011 geeft bedrijven de kans om het grote publiek te laten kennismaken met hun producten voor passiefwoningen. Het is een ideale gelegenheid om informatie te verzamelen over ecologie en milieuvriendelijkheid. Na de beurs is er het PassiveHouse-Symposium, op 7 oktober 2011 in het Crown Plaza Hotel. Leefmilieu Brussel maakt dan de balans op van drie jaar projectoproepen voor 'Voorbeeldgebouwen'.

Plaats van afspraak: Thurn & Taxis.
Meer info op www.passivehouse.be

12-18/09 - WEEK VAN DE VERVOERING

Zie pagina 2

17-18/09 - OPEN MONUMENTENDAG

Met het thema 'Restauratie en Conservatie' wil het Brussels Hoofdstedelijk Gewest de restauraties van de negentiende eeuw tot nu onder de aandacht brengen. Rond dit thema zijn er tal van activiteiten en plaatsen te bezoeken. De activiteiten worden georganiseerd door de gemeentelijke overheden en de verschillende verenigingen die ijveren voor

het behoud en de opwaardering van ons erfgoed. Daarnaast openen tal van locaties de deuren. Het is de ideale gelegenheid om een bezoekje te brengen aan de priorij van het Rood Klooster in Oudergem, dat al sinds 1997 het voorwerp is van tal van restauratiewerkzaamheden en archeologische ingrepen. Er zijn begeleide bezoeken voorzien, een tentoonstelling in het huis van de conciërge, didactische panelen en activiteiten ter plaatse.

Meer info: www.monument.irisnet.be, 0800/40 400.

18/09 - AUTOLOZE ZONDAG EN LANDELIJK BRUSSEL

Zie pagina 2

18/09 - OPLEIDING START EEN MOESTUIN

Een moestuin of een minigroentetuin in de stad? Het is volkomen natuurlijk! Balkon, terras, tuin ... elke plaats is goed om uw eigen groenten, aromatische planten of (kleine) fruitsoorten te kweken.

Plaats van afspraak: van 14.00 tot 17.00 uur in de Hoeve van Ukkel, Oude Molenstraat 93, 1180 Brussel. De toegang is gratis.

Meer info en inschrijvingen: info@tournesol-zonnebloem.be, 02 675 37 30.

21/09 - OPLEIDING START EEN MOESTUIN

Plaats van afspraak: van 19.00 tot 21.00 uur in het GCEI, Terhulpesteenweg 199, 1170 Brussel. De toegang is gratis. Meer info en inschrijvingen: info@tournesol-zonnebloem.be, 02 675 37 30.

25/09 - RONDLEIDINGEN VOGELS VOEDEN

De natuurlijke modeltuin van Schaarbeek nodigt u uit voor een themabezoek: 'Moet u vogels voeden?'

Plaats van afspraak: van 10.00 tot 13.00 uur aan de gemeentelijke serre, Lambermontlaan 411, 1030 Brussel.

De bezoeken zijn gratis.
Inschrijvingen via het bezoekersonthaal van het Josaphatpark, 02 215 44 53.

05/10 - OPLEIDING DE GROENTETUIN EN KLEINE FRUITTUINTJES

Een moestuin of een minigroentetuin in de stad? Het is volkomen natuurlijk! Balkon, terras, tuin ... elke plaats is goed om uw eigen groenten, aromatische planten of (kleine) fruitsoorten te kweken.

Plaats van afspraak: van 19.00 tot 21.00 uur in het GCEI, Terhulpesteenweg 199, 1170 Brussel. Toegang is gratis. Meer info en inschrijvingen: info@tournesol-zonnebloem.be, 02 675 37 30.

09/10 - OPLEIDING DE GROENTETUIN EN KLEINE FRUITTUINTJES

Plaats van afspraak: van 14.00 tot 17.00 uur in de Hoeve van Ukkel, Oude Molenstraat 93, 1180 Brussel.

De toegang is gratis. Meer info en inschrijvingen: info@tournesol-zonnebloem.be, 02 675 37 30.

Voor al uw vragen:

INFO

02 775 75 75
www.leefmilieubrussel.be

APPELS

Mix van zoet en zout: met zwarte pensen, varkensgebraad, gevogelte ... Appels in compote of gebakken in de pan, of zelfs in een slaatje.